

„Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia” 2014/2015, Tokio 2015, ss. 362.

Prezentowana publikacja stanowi zbiór artykułów i referatów wygłoszonych podczas Międzynarodowej Konferencji Akademickiej – *Spotkania polonistyk trzech krajów*, która odbyła się w Tokio w marcu 2015 r. Było to już czwarte spotkanie z tego cyklu. Kraje uczestniczące w konferencji to Chiny, Korea, Japonia.

W Roczniku opublikowano 28 artykułów, które można rozdzielić na 4 następujące grupy tematyczne: 1. dydaktyka języka polskiego, 2. aspekty kulturowe w nauczaniu języka polskiego jako obcego, 3. współczesne problemy i analizy językoznawcze, 4. funkcjonowanie polonistyki za granicą. Publikacja jest nie tylko zbiorem materiałów dokumentujących dalekowschodnie spotkanie polonistyczne, ale także kroniką wydarzeń, mających miejsce na polonistykach w Azji, która dodatkowo wzbogacona jest o artykuły luźno związane z funkcjonowaniem tamtejszej polonistyki. Tematyczna przekrojowość prezentowanego Rocznika jest prawdopodobnie jego największym walorem.

Do pierwszej grupy weszły 3 artykuły. O roli nauczyciela podczas zajęć z wykorzystaniem tekstów literackich pisze Tamara Czerkies w artykule pt. *Strateg, świadek iluminacji czy sługa użyteczny? O roli nauczyciela podczas spotkań cudzoziemców z literaturą polską*. Autorka skupia się na różnych rolach nauczyciela – od przewodnika, przez stratega aż do „sługi pogranicza” i „świadka iluminacji”. Prezentuje też główne zasady, jakimi powinien kierować się lektor podczas takich zajęć. Bezspornym walorem rozprawy są fragmenty prac, będące dowodem na skuteczność metod proponowanych przez Autorkę.

Kolejnym tekstem o tematyce dydaktycznej jest artykuł Barbary Marcinek-Abramczyk, poświęcony podręcznikowi do nauczania języka polskiego dla Japończyków pt. *Polski jest prosty – podręcznik do zadań specjalnych*. Kon-

cepcja metodyczna nowego podręcznika do uczenia Japończyków na poziomie podstawowym. Tekst jest opisem podręcznika, który okazał się innowacyjny i potrzebny na rynku glottodydaktycznych, gdyż w pełni odpowiada na potrzeby uczących się japońskojęzycznych studentów. Autorka prezentuje fragmenty materiału do nauki języka polskiego dla Japończyków, na podstawie których wyjaśnia, na czym polega jego unikalność.

O wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych w rozwijaniu sprawności mówienia w języku polskim jako obcym pisze Adriana Prizel-Kania. Autorka prezentuje wiele możliwości, jakie obecnie dają nam Internet i nowe technologie w nauczaniu glottodydaktycznym.

Autorami tekstów dotyczących kultury w nauczaniu języka polskiego jako obcego jest 11 badaczy.

Recepcją polskiego filmu wśród chińskiej młodzieży zajął się Juan He. W artykule przedstawił historię obecności polskiego filmu w Chinach, a także krótką listę najlepiej ocenianych polskich filmów wśród Chińczyków. Autor zwraca uwagę na odbiorców polskiej kinematografii, podkreślając, że jest ona wciąż niszowa i znajduje zainteresowanie głównie wśród amatorów i tzw. młodzieży znającej kulturę i sztukę. Badacz wyraża nadzieję na ciągły wzrost zainteresowania naszymi rodzimymi produkcjami na rynku dalekowschodnim.

Pogłębioną analizę filmu Krzysztofa Kieślowskiego przedstawia Yu Wu w artykule pt. *Spojrzenie na film Podwójne życie Weroniki z chińskiej perspektywy*. Rozprawa stanowi ciekawe spojrzenie na film polski z punktu widzenia odległego kulturowo chińskiego widza. Autorka podjęła udaną próbę stworzenia portretu psychologicznego głównej bohaterki. Słabą stroną tekstu są liczne błędy językowe i zaburzona stylistyka tekstu.

W artykule Jiaxina Li pt. *Inspiracja z Chin – elementy chińskie w Łazienkach i Wilanowie* został przedstawiony krótki, ale dość dokładny szkic historyczny chińskich wpływów, które można obserwować w polskich zabytkach architektonicznych. Autor wyjaśnia, jak elementy chińskiej sztuki znalazły się w Polsce.

Drugim artykułem, który także zawiera kontekst historyczny, jest rozprawa Ganga Zhao pt. *Benedykt Polak i jego podróż do imperium mongolskiego*. Opisuje on w skrócie tło historyczne i przebieg podróży polskiego franciszkanina, który w XIII w. wraz z Włochem Carpini dodał do wielkiego chana Gajuka. Był on pierwszym Europejczykiem, który zostawił swoje ślady na terenie imperium mongolskiego.

O dialogu międzykulturowym jako próbie osvajania kultur i roli programów kulturowych w nauczaniu języka polskiego jako obcego pisze Agnieszka

Jasińska. Autorka skupia się na praktycznych aspektach edukacji interkulturowej w procesie glottodydaktycznym. Jak słusznie zauważa, celem edukacji międzykulturowej jest poszerzenie własnej tożsamości przez kontakt z innymi kulturami, a nie stworzenie kultury globalnej. Płaszczyzną dla spotkań i dialogu międzykulturowego są właśnie lekcje języka polskiego.

Kolejnym artykułem znajdującym się w tej grupie jest rozprawa filozoficzna pt. *Porównawcze badania kognitywne (O wpływie czynników kulturowo zależnych na poznanie społeczne)* autorstwa Arkadiusza Guta i Michała Wilczewskiego. W tekście prezentowane jest tło teoretyczne dla badań dotyczących zaangażowania języka i czynników kultury w poznaniu społecznym, prowadzone w etnolingwistyce, kognitywistyce i badaniach eksperymentalnych.

Pojęciem kodu kulturowego z perspektywy językoznawczej zajęła się Ewa Sławkowska. Rozprawa stanowi ciekawe studium polskiego kodu kulturowego, który, jak zauważa Autorka, cechuje fantomowość i ambiwalencja. Polska to kraj sprzeczności, które przejawiają się w naszej kulturze.

Autorem kolejnego tekstu jest Weiting Zhao, który podjął się analizy porównawczej wybranych przysłów polskich i chińskich. Zestawiając ze sobą analogiczne przysłowia, Badacz zwraca uwagę nie tylko na podobieństwa między nimi, ale przede wszystkim na różnice, które wynikają głównie z odmienności kulturowych.

Interesującą analizę przedstawia Tomasz Ewertowski, w artykule pt. *Chiny a polskie podniebienie – reprezentacje chińskich kulinariów w polskich tekstach podróżopisarskich*. Zestawia on 4 teksty podróżnicze, na podstawie których stwierdza, że opisy chińskich potraw różnią się od siebie. Mogą służyć zarówno egzotyzacji Państwa Środka, wyrażaniu kulturowej tożsamości, jak i familiaryzacji obcości. Badacz stworzył ciekawą i dogłębną analizę literacką, poszerzoną o trafne komentarze.

Dwa ostatnie artykuły to analizy translatorskie. Pierwsza z nich autorstwa Tomasza Lisowskiego dotyczy koreańskiego protest songu z czasów dyktatury i jego przekładu na język polski. Badacz, wykazując się niebywałą erudycją i znajomością koreańskich realiów, przedstawia jedną z wielu możliwych interpretacji tekstu pieśni *Achim iseul*.

Autorem drugiej rozprawy translatorskiej jest Tokimasa Sekiguchi. W swoim artykule przedstawia refleksje na temat nowej Korespondencji Fryderyka Chopina z punktu widzenia tłumacza. Zwraca uwagę na pewne odkrycia, których dokonał, zestawiając różne teksty prezentowane jako listy Chopina.

Analizą językoznawczą i problemami we współczesnym języku polskim zajęło się sześcioro Badaczy. Pierwszym artykułem z tej grupy tematycznej

jest rozprawa Bożeny Sieradzkiej-Baziur. Autorka skupia się na słownictwie polskim okresu przemian po 1989 roku, a w szczególności na odmianie komputerowo-internetowej języka. Pierwsza część rozprawy to analiza słów i wyrażzeń, które odzwierciedlają przemiany gospodarcze i polityczne w Polsce po 1989. W drugiej części skupia się na najnowszej leksyce w języku polskim, która ma swoje źródło w Internecie. Podkreśla, jak ważna jest znajomość tego słownictwa wśród posługujących się językiem polskim.

Coraz więcej „trudnych małych wyrazów”. *Budowanie metatekstu w najnowszej polszczyźnie* to rozprawa autorstwa Magdaleny Pastuchowej, w której Autorka wyjaśnia, czym są owe wyrazy, przywołując wiele przykładów ze współczesnego języka polskiego. Podaje ich funkcje i wartość w procesie budowania metatekstu w języku polskim oraz udowadnia zasadność i potrzebę wprowadzania tych jednostek podczas nauczania języka polskiego jako obcego.

Kolejny tekst to artykuł Jolanty Tambor *Egzotyzy kulinarne w i na języku Polaków. Rozważania o jedzeniu, mówieniu i pisaniu*. Jak sama Autorka zaznacza, „niniejszy artykuł to tylko rekonesans”, którego celem jest ustalenie, jakie obce kulinaria funkcjonują w polskiej rzeczywistości i jaka jest wiedza Polaków na ich temat. Tekst stanowi swego rodzaju „spacer” po kulinarnym świecie egzotyzmów w języku polskim.

Ciekawą rozprawę pt. *O mowach mniejszości w polskiej polityce językowej* prezentuje Sadakane Kazuhiro. Autor zajął się opisem sytuacji językowej we współczesnej Polsce i problemami istniejącymi w polskiej polityce językowej.

O błędach językowych w polszczyźnie chińskich studentów i interferencji zewnątrzjęzykowej pisze Ewa Rutkowska. Autorka analizuje główne źródła popełnianych przez Chińskich studentów błędów, posługując się takimi pojęciami jak transfer negatywny, zerowy i pozytywny. Tekst opatrzony jest licznymi przykładami. Jak słusznie zauważa Autorka, błąd jest komplementarnym i niekończącym zjawiskiem procesu nauczania.

Ostatnim tekstem z tego cyklu jest artykuł Jagny Malejki pt. *Karateka, dżudoka i „sumoka”? O kilku zapożyczeniach z języka japońskiego w polszczyźnie, ich adaptacji i opisie leksykograficznym*, który stanowi pogłębioną analizę słownikową wybranych zapożyczeń. Celem artykułu jest opis grupy leksemów, należących do pola semantycznego „sztuki walki”, ich adaptacji w języku polskim, obecności w słownikach oraz konsekwencji, jakie ich obecność wywołuje w systemie morfologicznym języka polskiego.

O funkcjonowaniu studiów polonistycznych na Dalekim Wschodzie pisze pięciu Autorów. W artykule pt. *Nowe horyzonty w popularyzacji języka i kultury polskiej na TUFS-ie* Koji Morita przedstawia możliwości, jakie daje

uniwersytecka współpraca polsko-japońska oraz projekty medialne w rozpowszechnianiu języka i kultury polskiej.

Kolejnym tekstem w tej grupie tematycznej jest artykuł Yin Hui Mao, dotyczący promocji języka polskiego i kultury polskiej w Chinach Południowych w ostatnich latach. Autor przedstawia najważniejsze w tym regionie wydarzenia, mające na celu rozpowszechnianie kultury polskiej, oraz opisuje funkcjonowanie Instytutu Polonistyki na Kantońskim Uniwersytecie Spraw Międzynarodowych.

Na temat pracy licencjackiej w Pekinie pisze Andrzej Ruszer w artykule pt. *Prace licencjackie w Pekinie – język polski narzędziem czy przedmiotem refleksji*. Autor zauważa, że w ciągu lat zmieniają się zainteresowania naukowe chińskich studentów, co przejawia się w wyborze tematów prac licencjackich. Nakierunkowanie w stronę ekonomii stawia nowe wyzwania przed lektorami języka polskiego w Pekinie.

Porównania systemu szkolnictwa wyższego w Polsce i w Chinach podjął się Hexuan Zhang. Artykuł stanowi analizę porównawczą, w której Autor uwzględnił m.in. system rekrutacyjny, system oceniania, program i metody nauczania.

Kolejnym interesującym tekstem jest artykuł Adama Antoniewicza, w którym Autor przedstawia problemy i wyzwania w nauczaniu języka polskiego na nowo powstałym lektoracie języka polskiego w Chinach.

Poza wydzielonymi grupami tematycznymi znalazły się trzy artykuły. Pierwszy z nich, dotyczący funkcjonowania studiów koreanistycznych w Instytucie Językoznawstwa UAM, jest autorstwa Piotra Wierzchonia. Artykuł jest swoistą podróżą przez historię i obecne funkcjonowanie filologii koreańskiej. Autor przedstawia projekty podejmowane przez Instytut Językoznawstwa UAM.

Bogusław Szymański prezentuje problemy, wyzwania i perspektywy, jakie stoją przed studentami z Azji, którzy zdecydowali się na podjęcie studiów w Polsce. Tekst opatrzony jest tabelami, zawierającymi dane odnośnie do liczby studentów zagranicznych, ze szczególnym uwzględnieniem studentów z Korei, Chin i Japonii.

Analizy struktury demograficznej uczestników kursów języka polskiego w Studium Kultury i Języka Polskiego dla obcokrajowców na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu podjęła się Karolina Pluskota. Autorka porównuje liczbę studentów z Chin, Japonii i Korei z liczbą pozostałych zagranicznych studentów.

Prezentowany Rocznik jest swoistym dziennikiem z konferencji polonistycznej, która już po raz czwarty odbyła się na Dalekim Wschodzie. Jest zbiorem spostrzeżeń, które mogą być inspiracją i źródłem poszukiwań dla zainteresowanych glottodydaktyką nie tylko w Azji. Kolejne edycje spotkań polonistycznych są dowodem na wciąż niezaspokojoną potrzebę wymiany doświadczeń i ciągłego rozwoju studiów polonistycznych w Azji, która wynika z pędzących procesów globalizacyjnych, migracji, pogłębiania relacji kulturowych i gospodarczych między Polską a krajami Dalekiego Wschodu, a co za tym idzie – wzrostu zainteresowania językiem polskim i kulturą polską. Choć materiał zawarty w publikacji stanowi bogate studium dydaktyczne, językoznawcze i kulturowe, nie wyczerpuje w pełni tematu, co daje nadzieję i przyczynek do dalszych badań i kolejnych spotkań polonistów na Dalekim Wschodzie.

Anna Łuć
Katedra Języka Polskiego KUL

АЛЛА КРАВЧУК, ЄЖИ КОВАЛЕВСЬКИЙ, *Jestem stąd. Підручник з польської мови*, Львів: ЛНУ імені Івана Франка 2013, ss. 126.

Jestem stąd to podręcznik do nauczania języka polskiego metodą komunikatywną, przeznaczony dla ukraińskojęzycznych uczniów starszych klas szkół ponadpodstawowych oraz studentów pierwszych lat. Autorami książki są Ała Krawczuk i Jerzy Kowalewski (polsko-ukraińskie małżeństwo), a recenzentami prof. Tetjana Czernysz z Uniwersytetu Kijowskiego, docent Andrij Motornyj z Politechniki Lwowskiej oraz docent Ol'ha Ałbuł z Uniwersytetu Lwowskiego.

Podręcznik składa się z siedmiu części: *Передмови (Przedmowy)* zawierającej ogólne informacje o podręczniku, rozdziału wstępnego *Польська вимова з елементами ортографії (Wymowa polska z elementami ortografii)* informującego czytelnika po ukraińsku o osobliwościach wymowy i ortografii języka polskiego. Podanym regułem towarzyszą ćwiczenia artykulacyjne, które ułożono od łatwiejszych do trudniejszych. Zwrócono uwagę na wymowę przede wszystkim tych polskich dźwięków, które sprawiają najwięcej trudności Ukra-